

G. GABRIELLA

Felülről szótt

Kétezer-tizenkettő őszen Budapestre költöztem. Római katolikusként az a cél motivált, hogy megismerhessem és megszeressem Isten keleti fekvésű szőlőskertjét, ezért hát elmentem különböző ortodox szertartásokra a Petőfi térre, a Váci utcába, még Lórévbe is, mígnem egy nap így tördeltem a kezem: Istenem, tudom, hogy ezt akarod tőlem, de hová menjek? Idegen vagyok mindenütt. Hol szeretnél látni engem? Ezekkel a szorító kérdésekkel beléptem a mindenki által csak kollégiumnak nevezett épület előterébe, s az aktualitását vesztett szórólapok közt egy jelentéktelen papírfecni akadt meg a szemem, pontosabban egyetlen szón: „görögkatolikus”. Aztán hozzáolvastam a többi szöveget is: Panagia, Molnár utca... Első pillantásra attól tartottam, bizonyára lázálom gyötör, hisz folyton ez az áldott téma jár az eszemben, nem csoda, ha mindenütt ezt látom magam körül. Le kellett hát ülnöm az okosgép elé, s rákeresnem, vajon tényleg létezik-e ilyen szó, hogy „panagia” és a „Molnár utca”.

Nos hát, az a kápolna, ahová szertartásokra járok, Teológus (Nazianzi) Szent Gergely tiszteletére szenteltetett, akiről nem tudok elég szépen és kellően méltó szeretettel beszélni. Bár tudnék!

Azt kell mondanom, annak ellenére került ő közel a szívemhez, hogy ismertem volna szavait, munkásságát, netán az életrajzát. Igen, ilyen gyarló ismeretség a miénk! Mert egyiket sem ismertem. Sosem tanulmányoztam az írásait, meg... hogy is szokták mondani a szelleműdősök? A hatástörténetét...? Pedig csoda egy izgalmas téma lenne! Menynyi szakfolyóiratot és monográfiának valót lehetne vele megtölteni, egek! Míg csaknem valamennyi betű lekopna a billentyűzetről. Aztán jönnének rendre a könyvbemutatók, a recenziók és kritikák, ajánlások, kikre hivatkozik, kik hivatkoznak rá. Mennyi konferencia meg tudományos szimpózium tárgya lehetne – ahogy, sejtem, tárgya is. A szünetekben sajtos pogácsák, kávéscsészék közt érdeklődő és szerényen meghúzódozó, unatkozó tekintetek, ígéretesebb szakmai jövő felé kacsintgató szemek. Lennének, akik rosszmájúan megjegyzik: unatkozó klasszika-filológusok és munka nélküli bölcsészek kedvelt elfoglaltsága ez – konferencia az egyházatyákról tematika szerint.

Mert valóban. Ez nagyon szép – szép, hogy még akad, akit érdekel, s akad, aki áldoz rá időt, egészséget, egy életet.

KEDVES OLVASÓ,
KÉRLEK, EHELYETT FOGADD
NÉHÁNY SZEMÉLYES ÉLMÉNYEMET,
MINT IGAZGYÖNGYÖT, A SZENT ATYÁRÓL.

Mit tagadjam? Arra kellett ráeszmélnem, hogy az emberek elkoptak mellőlem, miként én is mellőlük. Végül már senkit nem leltem az élők közt, akik fenntartások nélkül barátomnak nevezhettem volna. Ám az ő fényét csak ekkor láttam igazán tündökölni: Szent Gergely lett az egyetlen igaz barátom. Hogy erre mikor ébredtem rá?

A mi Urunknak kétezer-tizenharmadik esztendejében tehettem le egy baccalaureátussal járó vizsgát, s mert igencsak izgultam az eredményt illetően, hát gondoltam, magammal viszem teológus ismerősömet, senki mástól nem várhattam segítséget. Nos, el kell mondjam szívből, hogy a nagy egyházatya velem volt, és ez igazában csak akkor tudatosodott bennem, mikor a titkárságon búcsúzóul otthagytam a kis ikonképet. „Vigyázzott Magára?” – kérdezte kedvesen a titkárnő. „Igen, természetesen vigyáztott.” „Akkor kiteszem ide, vigyázzon ránk is.” És ezek a szavak balzsamként hatottak – nem csak a vizsgától megnyomorított – lelkekre. A záróvizsgát követően ugyanis szörnyű hírt kaptam. Úgyhogy mire kiléptem abból a nyomasztó folyosókkal terhelt épületből a még annál is fullasztóbb utcára, úgy tetszett, elhagytam magamból valamit egy kapubejáró előtt, s hiába is fordulnék vissza, hogy érte menjek, addigra fölkapja egy járőkelő. Azt hiszem, akkor találkoztunk először... Fölém terjesztette kezét, mint egyházatyáknál szokás, és ez épp elegendő volt nekem. Mint kemotoxgáztól bódult legyek, szédelegettem egyik saroktól a másikig, mígnem betértem a Váci utcában az angolkisasszonyok nyitott templomába, ahol éppen egy norvég női kórus tartott próbát. Szentül hiszem, hogy azon a napon, a templomnak abban a padjában, ahol gubbasztottam, ő óvott meg azon homálytól, mely nem várt pillanatokban szokott ránehezülni az emberi elmére, hogy aztán teljes súlyával azon nyugodjék, ki tudja meddig. Már-már ólomfüggesztékek lógtak alá valamennyi szempillámról, úgyhogy mire végre visszaértem a kollégiumba, csak azt tudtam hajtogatni: nekem Szent Gergely atyán kívül nincs immár senkim. Reményem sincs... Ezen a világon nincs. Az sem érdekelt azokban az órákban, ha hisztérikus, ostoba néembernek néznek. Azért nem, mert már volt „valakim”.

Bár ne lenne oly gyarló az emlékezetem, de úgy hiszem, épp kétezer-tizenégy elején került a kápolna oltárára Szent Gergely ereklyéje, amit meg is csókolhattunk, mielőtt elhelyeztetett volna a szentélyben.

Mit is mondjak...? Ha azt állítom, ez volt a legtisztább értelemben vett „első csók”, attól tartok, sokan nevetséges szentimentalizmussal legyintenek, lám-lám, ilyen esendően fogalmaz a női lélek. De hát érdemes is erről vitázni? A lényeg, hogy az áldott második találkozás megerősítette bennem az iránta való tiszteletet, mert onnantól fogva valamiképp tényleg szívből szerettem őt. Igen, bizonyos, hogy ez az év volt az! – mert tudod, kedves olvasó Barátom, az elmúlt évek néha olyan egyformák, mint a tyúktojások a hűtőszekrény ajtajában. Csak ha közelebről vesszük szemügyre őket, látjuk meg a különbözőségeket, távolról aligha. Így történt tehát, hogy a szent ereklye is elhelyeztetett az oltáron, miután a szent képmás az ikonosztáz jobb szélén.

Harmadszorra: az a szent tudomány, mellyel Szent Gergellyel való találkozásom idején foglalkoztam, fontosnak tűnt számomra, mert úgy tűnt, sokat segít, hogy megértsem az ortodoxiát, s hogy mit jelent keleti kereszténynek lenni. E megfontolásból elvittem professzor úrhoz általa írott könyvét, kérvén, dedikálásával ékesítse azt. Azon a napon éppen február huszonötödikét írtak a kalendáriumok, februárt bizony, s nem januárt, ámbár ez az általam oly nagyra tartott tanár úr – máig sem értem, hogyan – tévedésből január huszonötödikét datálta a könyvembe:

„Jót, s jól, ebben áll a nagy titok.” Gabriellának bátorításként a (...) műveléséhez. 2014. január 25-én.

E félredatálásnak az égvilágon semmi jelentősége nem lenne, ha nem épp ezen a napon, január huszonötödikén ünnepelné a bizánci egyház Teológus Szent Gergelyt – míg a latin egyház Szent Pál apostol megtérésén örvend, vagy inkább a hosszabbodó nappalok láttán fogja el bizakodás...? Attól fogva tudom, ez a bátorítás nem pusztán professor úrtól ered, hanem magától az egyházatyától! Megerősített, hogy jó irányba haladok a megkezdett úton, ne forduljak vissza. Másfelől úgy gondoltam, ezentúl, ha szellemi tevékenységbe fogok, nem mulaszthatom el az ő segítségét kérni, s kitenni magam elé szeretett képét. (Kedves Olvasó, elárulom, most is itt van velem szemben, a monitornak támasztva. Ha megkérné, hogy kísértés, hogy szebbet írjak önmagamról, vagy hazugabban a valóságról, hát szemmel tartsa gondolataimat és ujjaimat. Tudniillik, ha szellemem egyszer testet öltene, minden bizonnyal kóbor kutyává formálná, olyan nagyon szeret elbitangolni, és olyan nehezen talál vissza... No, hát ezért van szükségem e jószágos őrzőre.)

Negyedszer: kétezer-tizenötben Szent Gergely ünnepe vasárnapra esett, és azon a napon én bizony nappali műszakra voltam beosztva. Alkalmam volt ugyan legalább az előesti virrasztáson részt venni, és ez csekély mértékben enyhítette szomorúságomat afölött, hogy e ragyogó ünnepen sajnos nem lehetek ott. Ám akárhogy csűrtem-csavartam a dolgot magamban, hogy az is szép, az is értékes, ha csak a szombati vecsernyén veszek részt, mégsem töltöttem el megleléssel. Bevallom, nem szerettem volna főnövérünket megkérni, hogy cseréljek valakivel e napra, mert már egyébként is történt valami kombináció abban a hónapban, s a főnövér nem kedveli az efféle utólagos módosításokat. Igazában nem volt humorom újfent magyarázkodni meg kéregetni egy *darab* napot, mintha aprópénz után ácsingózó koldus lennék.

Csakhogy az ünnep előtt egy nappal, szombaton éppen fölszálltam a buszra, hogy az általam csöppet sem díjazott, közelsége miatt mégis előnyt élvező, gigantikus áruházba betérjek déligyümölcsöt vásárolni a szent ünnepére, és csaknem ugyanabban a pillanatban csörrent meg a telefonom, amikor megkapaszkodtam a busz egyik rúdjában. Főnövérünk volt. Ma is tisztán emlékszem, mit mondott: „Ne haragudj, hogy most szólok, annyira szégyellem magam... Nem tudnál holnap nappal helyett inkább éjszakára jönni?” Azt hittem, rosszul hallok. Ó, dehogynem! És úgy örültem, ahogy sem azelőtt, sem aztán nem örvendtem éjsza-

kás műszaknak, mert ez a legszebb szombat a világon, és az utána következő vasárnap a legszebb vasárnap! És az a kék busz, amire akkor fölszálltam, a legszebb kék busz a világon! Hát Szent Gergely is akarja, hogy ott legyek az ünnepén, és „elintézte”, hogy a legkisebb kellemetlenség nélkül ott lehessen velem az ő kápolnájában? És ez csak egyet jelenthet: hogy ő is szeret, igazán szeret!

Még egy jelentőségteljes esetet meg kell osztak kedves olvasó Barátommal. Kétezer-tizenhat őszén húgom várandós lett. Teltek-múltak a napok és hetek, aztán hogy, hogy nem, december hatodikára, Myrai Szent Miklós püspök ünnepére virradó éjjelen furcsa ál-

mom volt. Azt álmodtam, hogy az Istenszülő Szűz tömérdek vízben ül, mintha egy hatalmas akváriumban lenne, és karjaiban tart egy kisbabát, akit táppal etet. Igen bizarrnak tetszett ez az álom, mégis hatása alá kerültem. Nagy szomorúság kerített hatalmába, de nem értettem, miért. Aztán a húgom azon a délutánon küldött egy üzenetet, hogy veszélyeztetett terhesként kórházban fekszik, tudniillik egy hematoma van a méhében. Attól kezdve folyton szomorú lettem, mikor csak eszembe jutott ő és a baba, mert valami azt súgta, bármennyire reménykedünk is, az a kis teremtmény nem fog megszületni. No, persze én is reménykedtem. Egészen addig a napig, míg nem érkeződtem ismét húgomtól, hogy s mint van, s egy

rövid esemesben azt a választ nem kaptam, hogy elfolyt minden magzatvize. Épp túllépte az első trimesztert, s holnapi nap meg kell szülnie az élettől elutasított kis teremtményt.

Holnap, vagyis február másodikán, Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepén. Döbbenetes, hogy az utolsó percig volt szívhangja a babának, még akkor is, mikor nem volt már magzatvíz körülötte, s mikor épp ezért erőszakosan világra, pontosabban a halálra születtek. Ennyire akar létezni egy ember, aki az életet alig ismeri...?

Így hagyta el az üres anyai méhet, hogy aztán az Istenszülő karjaiba vehesse. Később a szövettani eredményekből kiderült, hogy a hematómának nem volt köze a baba halálához, tudniillik a nyelőcsőve vakon végződött, tehát – így mondják – eleve nem volt esélye a földi életre. Hogy mégis miért folyt el a magzatvíz, milyen kapcsolatban áll ez a rendellenes nyelőcsővel, senki nem tudta. A nőgyógyász annyit mondott, hogy ezt a „természet” rendezte el ilyen bölcsen. Kórházi gyakorlatom alkalmával magam is megkérdeztem erről az esetről egy főnövért, de ő is ugyanezt a választ adta: „A 'természet' okosan elrendezte a dolgokat, erre nincs ennél racionálisabb magyarázat.” Mindenesetre félig megnyugvásra leltem abban a tényben, hogy épp Urunk bemutatása ünnepén került sor e szomorú eseményre, mikor arra emlékezünk, hogy a gyermek Jézust szülei Mária tisztulását követően elviszik a templomba, és Krisztus ekkor találkozik az emberiséggel Simeon és Anna prófétaasszony személyében.

Aztán a megnyugvás másik fele halottak szombatján érkezett el hozzám. Halottak szombatján, mikor az „elhunytakért” rovatba odaírtam:

egy meg nem született unokaöcs. (Mert a szövettani leletből az is kiderült, hogy kisfiú volt...) Csak hát kérték, mégis egy nevet... egy nevet vések már oda. No, igen, akkor eszembe jutott, hogy apja után Gergelynek szólították volna, hát odaírtam: Gergely. Csak akkor eszméltem rá, csak az után, hogy odakörmöltem e nevet: éppen az ő védszentje tekint rám az ikonról – sőt, ha ez még mindig nem lenne elég, a másik oldalt Myrai Szent Miklós püspök mellett ott van Palamasz Szent Gergely is. Két Gergely már csak elegendő az üdvösséghez...? És akkor már nem volt szemernyi kétségem sem: se a kis teremtmény üdvözülése felől, se az itt maradtak iránti szeretetük felől.

Ennyit kívántam megírni ez egyszerű kis történetről, s még ezt is olyan esendőn. Közhely, tudom jól, de hát mit lehet tenni, ha kevés mindehhez a szó?

Sokak szerint az érdeklődés a lelkeségi könyvek iránt manapság igen nagy, és bizonyára egyházatyákat is olvasnak ilyen-olyan tolmácsolásban az emberek. Ám attól tartok, barátjuknak kevesen választanák őket. Pedig ők, mint nevük is utal rá, atyai szeretettel vonnak magukhoz minket, és ma is tanítanak bennünket, ha készek vagyunk alázatos tanítvánnyá lenni mellettük: nemcsak faksimile lapok oldalain, de örökké élő és napnál ragyogóbb szeretetükkel.

Kedves olvasó Barátom, engedd, hogy Téged is megtaláljon Valaki. Magam nem kerestem Nazianzi Szent Gergely társaságát, de láthatod, a keleti egyház nyomdokain elindulva ő talált rám. Ha szeretnéd, holnap éppen Rád lel. Az ő szíve nagy, Te is elférsz benne, efelől ne legyenek kételyeid. Megeshet ugyanakkor, hogy Téged másvalaki ölel majd körbe – őt se

utasítsd el! Milyen sokan csodálják a „modern” szenteket, milyen nagy kultusza van sokuknak, s bár nem érdemel bírálatot e tisztelet, mely körbelebegi őket a hívek körében, azonban el ne hanyagoljuk egyházunk erős alapjainak, egyházatyáinknak tiszteletét, mert hisz köztünk élnek, itt vannak velünk ők is.

Élnek. Tudom, ha most oldalra pillantanék, látnám őket – nem testi szemeimmel, ahogy azt a buzgón lapozgató leányzót néhány méterre tőlem, nem is csupán a képzeletemben, hanem ahogy az ikonosztáz előtt állva látniuk szokás a „látóknak”, tehát minden töredelmes szívűnek.

Istent hirdető tanításaid pásztorsíjpa a szónokok harsonáinál hangosabban zengett, mert amíg a Lélek mélységeit kutattad, a szó szépséges művészete is melléd szegődött. Imádkozzál azért Krisztus Istenünkhöz, Gergely atyánk, hogy üdvözítse a mi lelkünket.”

(Teológus Szent Gergely tropárja)

Istent hirdető nyelveddel megcáfoltad a szónokok zűrzavaros érveléseit, ó, dicső, s az Egyházat az igaz hitnek felülről szőtt köntösébe öltöztetted. Ezért a te Egyházzal ezzel ékesedve, velünk, a te gyermekeiddel együtt így kiált: Üdvöz légy, Atyánk, az isteni tanítást legragyogóbban hirdető értelem.”

(Teológus Szent Gergely kontákja)

Időpontváltozás Máriapócs

SZERETETTEL ÉRTESETJÜK a kedves híveket és a zarándokokat, hogy a máriapócsi kegytemplom vasárnapi liturgikus rendje 2017. november 5-től megváltozott.

Az új időpontokról az alábbiakban tájékozódhatnak.

7:30	Utrenye
9:00	Szent Liturgia
11:00	Szent Liturgia
17:00	Szent Liturgia
18:00	Vecsernye

A Szent Liturgiák alatt gyóntatás folyik

A változások elsődleges célja, hogy a Máriapócsban élők számára az utrenye (eddig 6:45-től) és a Szent Liturgia (eddig 8 órától) látogatását megkönnyítse, kényelmesebbé tegye, ezenfelül hogy a távolabbról érkezők is időben ide tudjanak érni és a szentgyónásukat elvégezni.

Ha az időpontváltozás bárkinek kellemetlenséget okozna, a kegyhely vezetése ezekért elnézésüket kéri, és megértésüket előre is köszöni!

